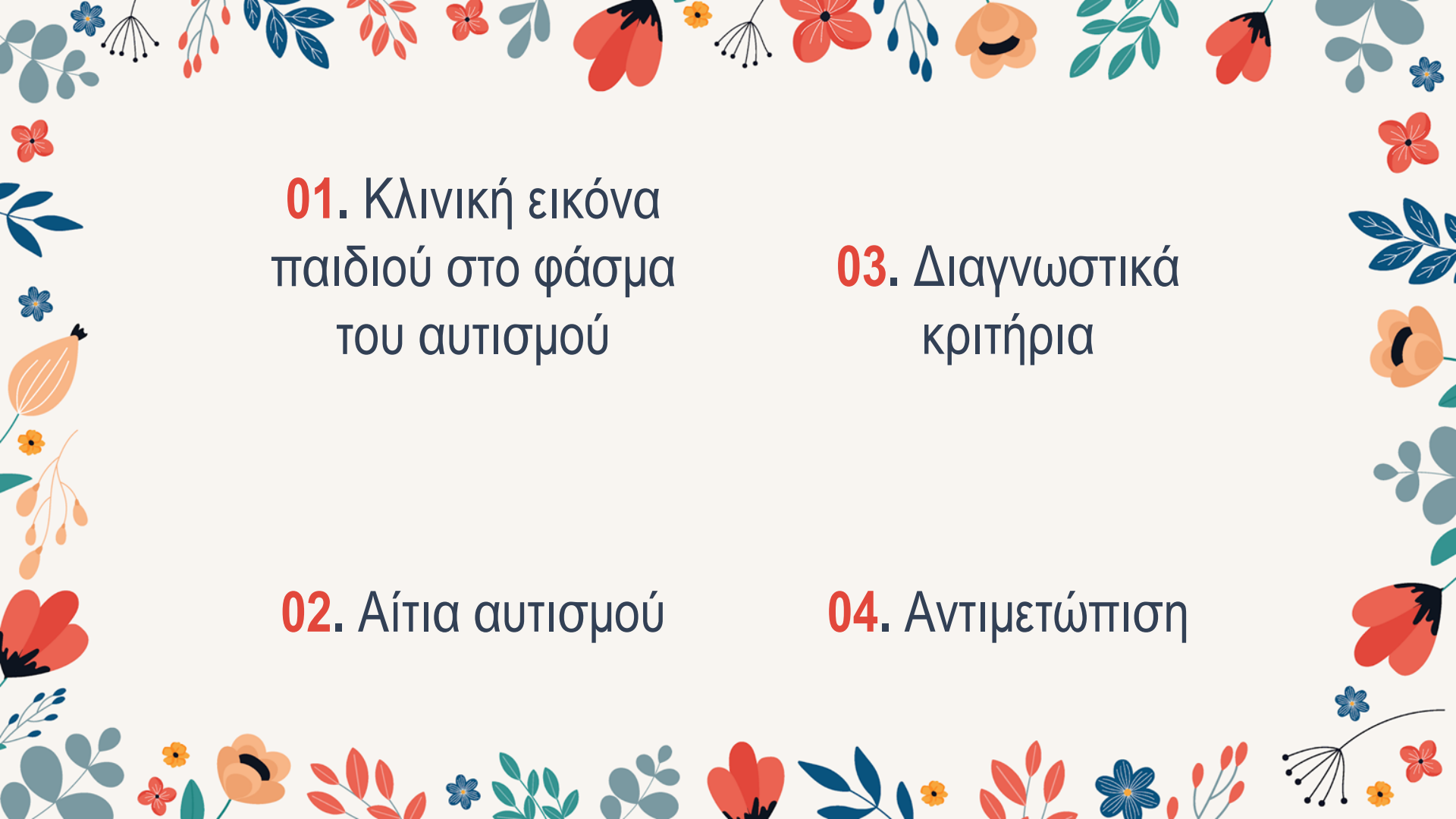

ΑΥΤΙΣΜΟΣ

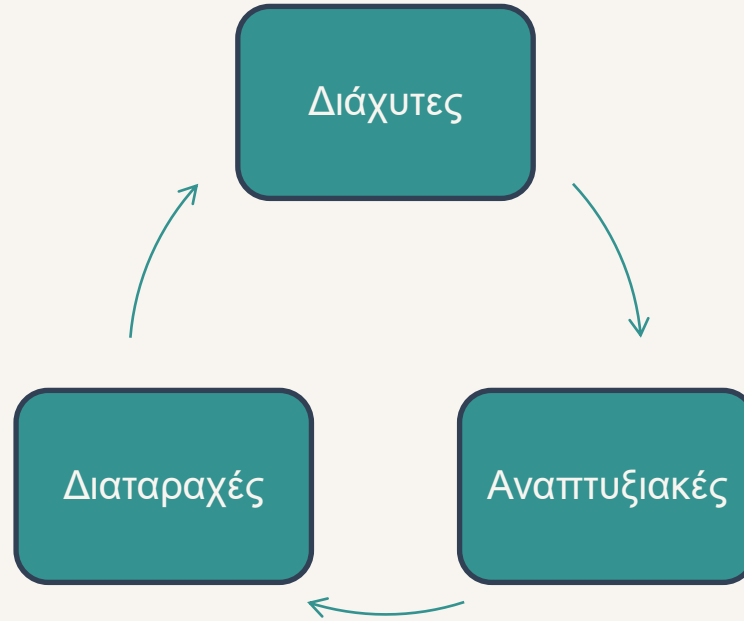
01. Κλινική εικόνα
παιδιού στο φάσμα
του αυτισμού

03. Διαγνωστικά
κριτήρια

02. Αίτια αυτισμού

04. Αντιμετώπιση

Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές!

Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές

Διάχυτες

Σε πολλούς τομείς

Αναπτυξιακές

Δεν συμβαδίζουν με
την τυπική
αναπτυξιακή πορεία
του ατόμου

Διαταραχές

- Κοινωνική αλληλεπίδραση
- Δεξιότητες επικοινωνίας
- Στερεότυπες μορφές συμπεριφοράς
- Ενδιαφέροντα
- Δραστηριότητες

Εκδηλώσεις
διαφορετικού βαθμού.
Φάσμα αυτισμού
παρά μεμονωμένη
αυτιστική διαταραχή.

Όμοίως, οι άνθρωποι με αυτισμό αναπτύσσουν συμπεριφορές

“Πρώιμος Βρεφικός Αυτισμός”

Έναρξη στη βρεφική ηλικία

Ανικανότητα να δημιουργήσουν συναισθηματική σχέση με άλλους ανθρώπους.

Γονείς= ιδιαίτερα ευφυείς, ψυχαναγκαστική προσωπικότητα, ψυχροί σε σχέση με το παιδί, «γονείς- ψυγεία».

-KANNER (1943)

Κλινική Εικόνα Παιδιού

01.

Βρέφος – Παιδική ηλικία

Οι «αυτιστικές» συμπεριφορές εμφανίζονται μετά το 1^ο ή 2^ο έτος ηλικίας. Οι γονείς αναφέρουν:

1. προβλήματα στο θηλασμό, πολύ ήσυχα ή πολύ ανήσυχα
2. έντονη αντίδραση σε αλλαγές
3. συναρπάζονται από δυνατά φώτα στην τηλεόραση
4. αδιαφορία για πρόσωπα ή ζώα
5. δεν επιζητεί αγκαλιά
6. δεν απλώνει τα χέρια του, νιώθει άβολα
7. δεν ανταποδίδει χάρδια και φιλιά γονέων
8. δεν εδραιώνει βλεμματική επαφή
9. δεν προκαλεί την προσοχή των γονέων
10. δε δείχνει ενδιαφέρον για ομαδικά παιχνίδια

Νηπιακή ηλικία

01

Οι διαφορές γίνονται
αισθητές

02

Σπάνια προσπαθούν να
τραβήξουν την προσοχή

03

δε μιμούνται παιχνίδια

04

κάποια αργούν να
περπατήσουν, ή
εμφανίζουν έναν ιδιαίτερο
τρόπο (περπατάνε στις
μύτες των ποδιών)

Προσχολική ηλικία έως και ενηλικίωση

Στερεότυπες κινήσεις:

Φτερουγίζουν τα χέρια τους, περπατάνε στις άκρες των δακτύλων, λικνίζονται μπρος και πίσω, εκφράσεις προσώπου, περιστροφή γύρω από τον εαυτό τους

01

02

03

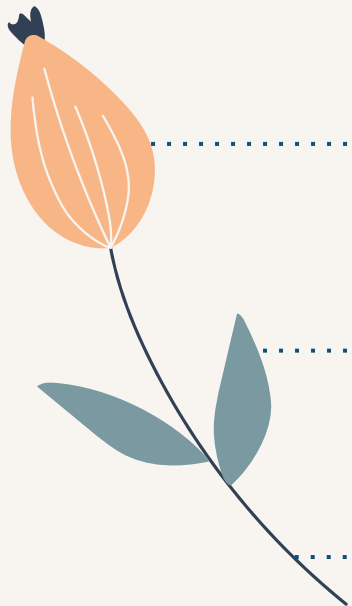
Παιχνίδια:

Ανορθόδοξη χρήση παιχνιδιών, στερεότυπη κίνηση (γυρνάει τις ρόδες των αυτοκινήτων, τα βάζει και τα βγάζει από τα κουτιά, τα παρατάσσει, αποδιοργανώνεται, όταν κάποιος τους αλλάζει θέση). Όχι συμβολικό παιχνίδι.

Ενασχόληση με αισθητηριακά ερεθίσματα:

Γλείφουν ή βάζουν στο στόμα τους αντικείμενα, χτυπούν επιφάνειες, κοιτάζουν φώτα και αντικείμενα,
Τελετουργικές κινήσεις: Τοποθετούν αντικείμενα στη σειρά, σκίζουν χαρτιά, ξηλώνουν ρούχα.

Προσχολική ηλικία έως και ενηλικίωση

04

Διαταραχές στο φαγητό
(δυσκολεύονται να μασήσουν, τρώνε συγκεκριμένα φαγητά, τρώνε μεγάλες ποσότητες φαγητού και πίνουν νερό)

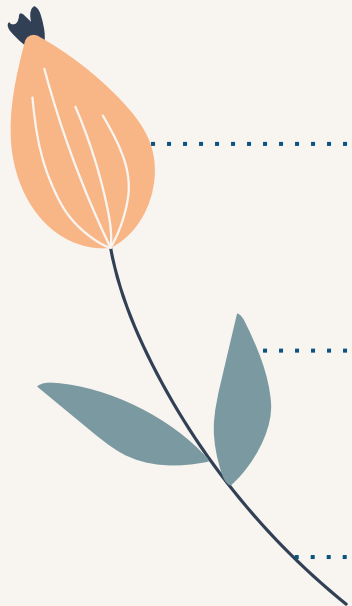
05

Διαταραχές στον ύπνο:
Αρνούνται να πάνε για ύπνο ή ξυπνάνε τη νύχτα.

06

Φοβίες για αβλαβή πράγματα ή απουσία αίσθησης κινδύνου (νερό, μπάνιο, βροχή, δεν έχουν αίσθηση κινδύνου)

Προσχολική ηλικία έως και ενηλικίωση

07

Έλλειψη προσοχής και υπερδραστηριότητα

08

Πιθανές συμπεριφορές στην κοινότητα (μπορεί να τρέξει ανεξέλεγκτα στο δρόμο, να αρπάζουν πράγματα κ.λπ.)

09

Συμπεριφορές που ενέχουν κίνδυνο (κρίσεις θυμού, αυτοτραυματισμοί, καταστροφές αντικειμένων)

Κοινωνική & Συναισθηματική Ανάπτυξη

01.

Η ανθρώπινη φωνή κανένα ενδιαφέρον

02.

Προσοχή για το πρόσωπο προσελκύεται από μεμονωμένα χαρακτηριστικά παρά από το πρόσωπο συνολικά

03.

Αντιμετωπίζουν ανθρώπους ως αντικείμενα και όχι ως πρόσωπα

04.

«Φυσιολογικό» βρέφος εξερευνά περιβάλλον-αυτιστικό τάσεις αποφυγής και στερεοτυπίες

05.

Δυσκολίες σε συναισθηματικές σχέσεις

06.

Σχέση με γονείς: Δεν ξεχωρίζουν γονείς και ξένους. Περισσότερα σημάδια αναζήτησης των γονέων σε σύγκριση με ξένους-Ασφαλής δεσμός με γονείς 40-50%

Κοινωνική & Συναισθηματική Ανάπτυξη

07.

Σοβαρά ελλείμματα στη συνδυαστική προσοχή (χειρονομίες και βλεμματική επαφή)

08.

Έλλειψη κοινωνικού χαμόγελου

09.

Σημαντικό έλλειμμα στη μίμηση κινήσεων

10.

Σπάνια παίζουν συμβολικό παιχνίδι

11.

Δεν κατανοούν τα συναισθήματα των άλλων (δεν αγκαλιάζουν ανθρώπους, δε θα δώσουν ποτέ ένα φιλί ως ένδειξη κοινωνικότητας)

12.

Μιμικές και κινήσεις δεν έχουν επικοινωνιακό χαρακτήρα, αλλά είναι μηχανιστικές

Γλωσσική Ανάπτυξη

- Σημαντική υστέρηση-50% δεν αναπτύσσει λόγο
- Μη **λειτουργικός** λόγος. 85% **ηχολαλίες**. Εξυπηρετεί σκοπιμότητες. Ίσως ανάγκες επικοινωνίας
- Αντιστροφή της προσωπικής αντωνυμίας (εσύ>εγώ)
- Λάθος η χρήση αντωνυμιών
- Δεν κατανοούν τις προθέσεις των άλλων
- Μεταπηδούν από το ένα θέμα στο άλλο
- Δεν κατανοούν παρομοιώσεις ή μεταφορές (σηκώνω το τηλέφωνο, δυνατός σα λιοντάρι)
- Δυσκολία στη χρήση αφηρημένων εννοιών (μεγάλο σπίτι-μεγάλος άνδρας)
- Σπάνια χρησιμοποιούν το λεξιλόγιο, για να ανταλλάξουν απόψεις, για να πληροφορηθούν (δεν κατανοούν ότι ο λόγος είναι εργαλείο για επικοινωνία)

Νοητική Ανάπτυξη

STEP 01

76-89% έχουν N.Y.

STEP 03

Κάποιες ιδιαίτερες
ικανότητες

STEP 02

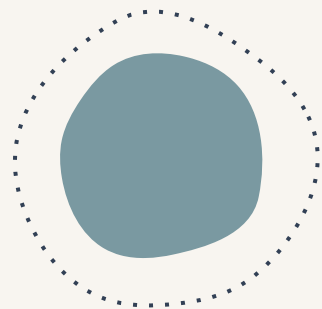
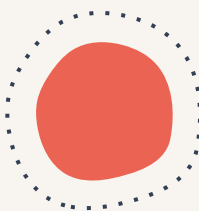
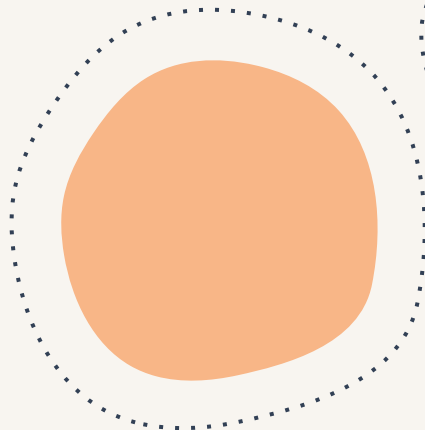
Υψηλότερες επιδόσεις
στην πρακτική κλίμακα
– χαμηλές στην
κατανόηση

STEP 04

1. Προσλαμβάνουν πληροφορίες τμηματικά και όχι ως όλο
2. Σκέφτονται με εικόνες και λιγότερο με έννοιες (σαν κάμερα)

Θεωρία του Νου

Δεν αντιλαμβάνονται ότι οι άλλοι άνθρωποι έχουν επιθυμίες και ιδέες που είναι διαφορετικές από τις δικές τους.

Έχουν δυσκολία να «μπουν» στη θέση των άλλων (Κατανόηση της πνευματικής κατάστασης του άλλου)

Ελλείμματα στις λειτουργίες εκτελεστικού ελέγχου. Γνωστικές ενέργειες για την εκτέλεση έργου (προγραμματισμός, μνήμη, αυτό-καθοδήγηση)

A young child with light brown hair is holding a large, light blue puzzle piece that is shaped like a human figure. The puzzle piece is held up in the foreground, while the child's face is softly blurred in the background. A blue banner with a repeating puzzle piece pattern runs across the bottom of the image.

Παγκόσμια μέρα αυτισμού

ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

- Επιδίδονται σε στερεότυπες κινήσεις ή δραστηριότητες (αιώρηση, στροβιλισμός, περπάτημα στην άκρη των δακτύλων, κινήσεις μπροστά στα μάτια)
- Υψηλότερη νοημοσύνη= τακτοποίηση παιχνιδιών, εμμονή στην αλληλουχία δραστηριοτήτων (πρωινό, πλύσιμο, φαγητό, απομνημόνευση αποτελεσμάτων-αλλαγές= έκρηξη θυμού, απογοήτευση)
- Οι στερεοτυπίες οργανώνονται, όταν βρίσκονται σε καινούργιες καταστάσεις ή δεν κάνουν τίποτε
- Η στερεοτυπία λειτουργεί είτε ως μέσο αυτό-διέγερσης είτε ως μέσο προστασίας από πολύπλοκα ερεθίσματα

A decorative background featuring a repeating pattern of stylized flowers and foliage. The design includes red and orange blossoms, blue and green leaves, and small yellow and blue flowers, all rendered in a clean, modern illustration style.

02.

Αίτια Αυτισμού

Γενετικοί παράγοντες

Ψυχρότητα μητέρων και έλλειψη τρυφερότητας.

Πολυπαραγοντικής αιτιολογίας. Ακριβής αιτιολογία δεν εντοπίστηκε.

Γενετικοί παράγοντες (3% αδέλφια).

• Σε μονοζυγωτικούς διδύμους ποσοστό 49-50%.

• Πιθανόν να συνδέεται με το εύθραυστο Χ. Συνδέθηκε με τη σκλήρυνση κατά πλάκας

Αποτέλεσμα αλληλεπίδρασης πολλών γονιδίων

4-5% στις 10.000 γεννήσεις (τελευταία αναφέρεται 15-20 γεννήσεις)

Εμφανίζεται σε όλες τις κοινωνικές τάξεις και σε όλες τις χώρες

Βιολογικοί παράγοντες

Δομικές ανωμαλίες στην παρεγκεφαλίτιδα (υποπλασία)

Δομικές ανωμαλίες στον κροταφικό λοβό και στον υπερμεσολόβιο έλικα
Καταστροφές στην αμυγδαλή και στον ιππόκαμπο
Αυξημένο βάρος εγκεφάλου

Νευροχημικές αιτιολογίες

Αυξημένη σεροτονίνη

Διαγνωστικά Κριτήρια

03.

Διαφοροδιάγνωση

Ακόμη και στη βαριά
νοητική υστέρηση
εμφανίζεται η ανάγκη για
απλή μορφή κοινωνικής
συμπεριφοράς (χαμόγελο,
βλεμματική επαφή)

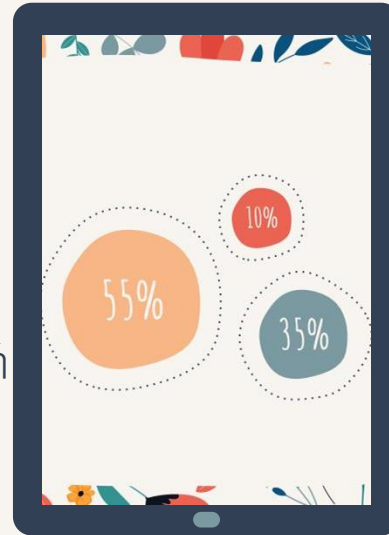

Δεν παρουσιάζουν τα
παιδιά με Ν.Υ. ελλείμματα
στη συνδυαστική προσοχή,
τη μίμηση και στις
γνωστικές δεξιότητες, όπως
περιγράφονται στη
«θεωρία του νου»

Διάγνωση

Ποιοτική έκπτωση στην **κοινωνική συναλλαγή**, όπως εκδηλώνεται με τουλάχιστον **δύο** από τα ακόλουθα

- Έκδηλη έκπτωση στη χρήση πολλών εξωλεκτικών συμπεριφορών
- Αποτυχία στην ανάπτυξη ανάλογων με το αναπτυξιακό επίπεδο σχέσεων με τους συνομηλίκους
- Έλλειψη αυθόρμητης επιδίωξης για συμμετοχή σε απολαύσεις, ενδιαφέροντα ή επιτεύγματα μαζί με άλλους ανθρώπους
- Έλλειψη κοινωνικής ή συγκινησιακής αμοιβαιότητας

Διάγνωση

Ποιοτικές εκπτώσεις στην **ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ**, όπως εκδηλώνονται με τουλάχιστον **ένα** από τα ακόλουθα

- Καθυστέρηση ή ολική έλλειψη στην ανάπτυξη της ομιλούμενης γλώσσας
- Άτομα με επαρκή ανάπτυξη ομιλίας, όμως αδυνατούν να αρχίσουν ή να διατηρήσουν μία συζήτηση
- Στερεότυπη ή επαναληπτική χρήση της γλώσσας
- Έλλειψη αυθόρμητου παιχνιδιού (δραματοποίηση, μίμηση)

Διάγνωση

Περιορισμένα, επαναληπτικά και **στερεότυπα** πρότυπα συμπεριφοράς, ενδιαφερόντων και δραστηριοτήτων

- Επαναλαμβανόμενη στερεότυπη συμπεριφορά
- Εμφανώς άκαμπτη εμμονή σε ειδικές, μη τελετουργικές συνήθειες ή συμπεριφορές
- Μανιερισμοί (χτυπήματα, συστροφές των χεριών, κινήσεις ολόκληρου του σώματος)
 - Επίμονη ενασχόληση με τμήματα αντικειμένων

Οι ανάγκες των γονέων παιδιών με αυτισμό

Οι γονείς προκρίνουν τις ανάγκες για περισσότερη πληροφόρηση, κοινωνική υποστήριξη και βοηθητικές υπηρεσίες

Οι μητέρες δήλωσαν μεγαλύτερες ανάγκες για το πώς θα διδάξουν το παιδί τους.

Τα δημογραφικά στοιχεία της οικογένειας δεν επηρεάζουν τις ανάγκες τους, γιατί επηρεάζεται από τις ιδιαιτερότητες του παιδιού.

Δυσκολεύονται στην εξεύρεση κατάλληλου σχολείου για το παιδί τους

Σημαντική ανάγκη αποτελεί και η κάλυψη οικονομικών αναγκών

Οι μεγαλύτεροι σε ηλικία, οι μητέρες καθώς και οι πιο μορφωμένοι έχουν μεγαλύτερες ανάγκες.

Η απόκτηση φίλων και η αποτελεσματική επικοινωνία με τους ειδικούς αποτελούν σημαντικές ανάγκες των γονέων

Ανάγκη για οικογενειακή καθοδήγηση. Οι πατέρες αναζητούν την αλληλοϋποστήριξη, ενώ οι μητέρες ανάγκη καθοδήγησης

Οι μεγαλύτεροι σε ηλικία γονείς είχαν μεγαλύτερη πιθανότητα να δηλώσουν:
Ανάγκη για: περισσότερη κατανόηση από τους ειδικούς, να μοιράζονται οι ευθύνες του σπιτιού στον κάθε γονέα χωριστά, βοήθεια για τον προγραμματισμό των εργασιών και την από κοινού λήψη αποφάσεων

Οι γονείς αναζητούν βοήθεια στα αδέρφια

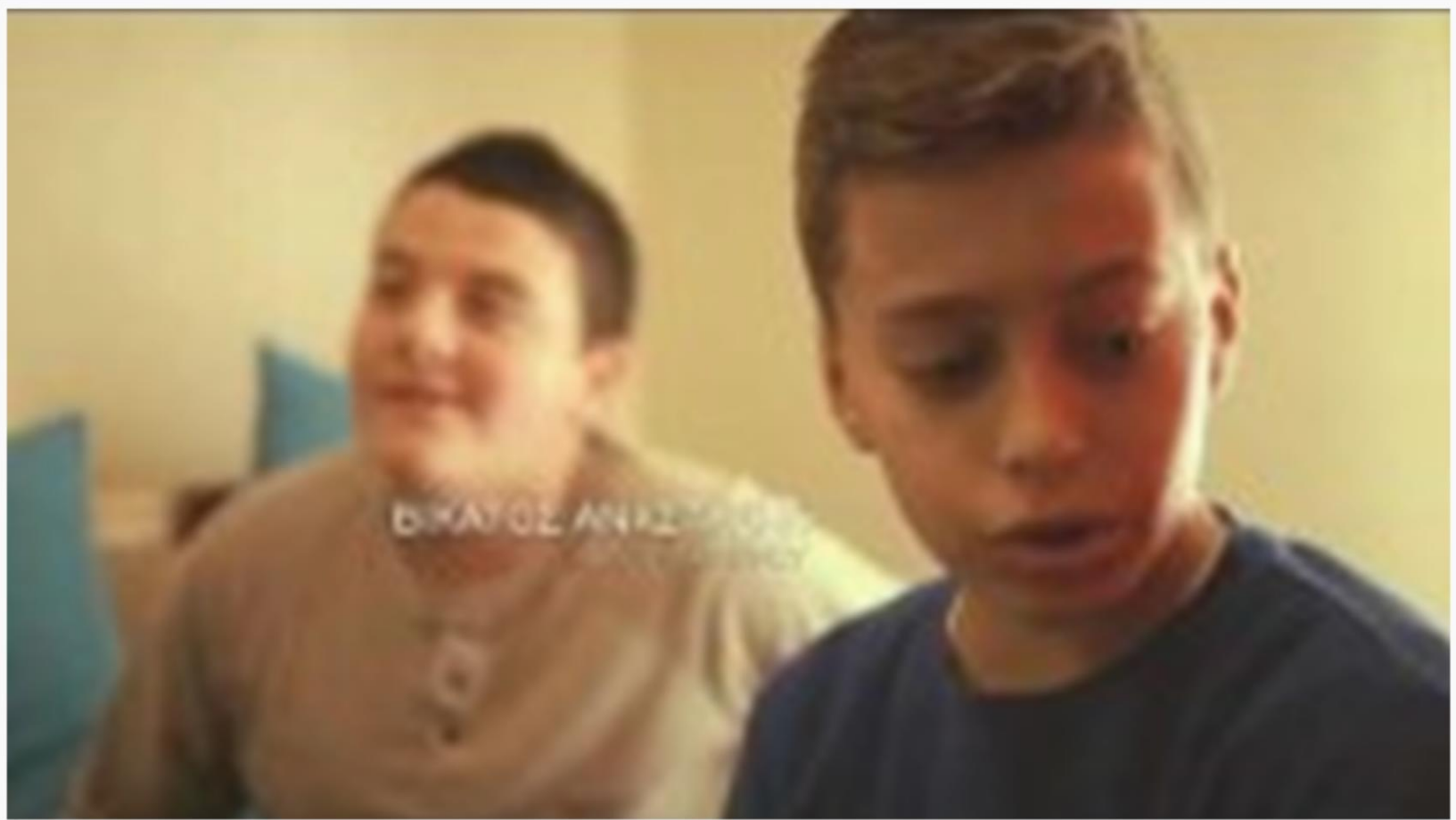
Οι γονείς των μικρότερων παιδιών δήλωσαν κατά μέσο όρο λιγότερες ανάγκες σε σύγκριση με τους γονείς των μεγαλύτερων

Οι πτυχιούχοι Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είχαν μεγαλύτερη πιθανότητα να δηλώσουν την ανάγκη αλληλοϋποστήριξης σε δύσκολες στιγμές σε σχέση με τους απόφοιτους της Β/θμιας.

04.

Στρατηγικές Αντιμετώπισης Αυτισμού

1.

Σκέφτονται με
εικόνες

2.

Αναγκαία η επίδειξη
της έννοιας ή της
δραστηριότητας

3.

Δείχνουμε κάρτες με
τις λέξεις και τις
δραστηριότητες

4.

Γράφουμε τις
οδηγίες σε βήματα

5.

Η/Υ, καλές τέχνες

6.

Εμμονές: Αφόρμηση για σχολική
εργασία (π.χ. ενασχόληση με
αυτοκίνητα μπορεί να αποτελέσει
ευκαιρία, για διδασκαλία ανάγνωσης,
αριθμητικής, κοινωνικών και
επικοινωνιακών δεξιοτήτων)

Οπτικές μέθοδοι

Π.χ. κύβοι ή τουβλάκια διαφορετικού μεγέθους και χρωμάτων για τη διδασκαλία της αριθμητικής

Ανάγνωση

- Είτε με συνθετική μέθοδο
- Είτε με Flash cards και εικονογραφημένα βιβλία

Θόρυβοι

Προστασία από δυνατούς θορύβους

Κανάλια επικοινωνίας:

1

Συνήθως
χρησιμοποιούμε
μόνο ένα δίαυλο
επικοινωνίας
(ακουστικός ή
προφορικός)

3

Λεκτική επικοινωνία:
Αν δείχνει λάθος
(πιάτο, ενώ θέλει
ποτήρι, δώστε
ποτήρι)

2

Εικόνα και γραφή: Στις
κάρτες γράφουμε
κάτω από την
εικόνα την έννοια
(π.χ., αυτοκίνητο)

4

Ποικιλία στρατηγικών
διδασκαλίας

Αντικείμενα του σπιτιού και του σχολείου

Αν αρνείται να πάει
στην τουαλέτα
του σχολείου, ίσως
να σχετίζεται με
το γεγονός πως
δεν κατανοεί ότι
πρόκειται για WC.

Διαδοχή κινήσεων

Φοράω τα παπούτσια μου:

1. Πιάνουμε το πάνω μέρος των χεριών του παιδιού.
2. Οδηγούμε τα χέρια στο πάνω μέρος των ποδιών
3. Κατανοεί το σχήμα των ποδιών
4. Αισθάνεται το μέσα μέρος του παπουτσιού
5. Μετά το πόδι γλιστρά μέσα στο παπούτσι

Ιδιαιτερότητα στο φαγητό

«Κολλάνε» σε
λεπτομέρειες:
Τοποθετούμε τις
ετικέτες στα
φαγητά

Διαχείριση κρίσεων θυμού, που ενέχουν επιθετικότητα ή αυτοτραυματισμό (Wing, 2000)

- Αποφεύγουμε να κάνουμε οτιδήποτε θα διεγείρει ακόμη το άτομο (φωνές, απειλές, σωματική εγγύτητα, έντονες χειρονομίες, εκφράσεις προσώπου)
- Μιλάμε με ήρεμο τόνο και προσπαθούμε να του δείξουμε ότι είμαστε κοντά του
- Σε κάποιες περιπτώσεις ίσως χρειαστεί να φύγουμε από το οπτικό του πεδίο
- Δε θέτουμε απαιτήσεις
- Οργανώνουμε τρόπους να χαλαρώσει (μουσική, μαξιλάρια, μασάζ, χυμό)
- Προσπαθούμε να διοχετεύσουμε την αυξημένη ενεργητικότητα του ατόμου σε κοινωνικά αποδεκτές διεξόδους (καθημερινή φυσική άσκηση)

ASPERGER

- Η. Asperger: Αυτιστική ψυχοπάθεια (1944)
- Αναπτυξιακή διαταραχή.

ASPERGER

Δυσκολίες:

1. Κοινωνική αλληλεπίδραση (παράξενα ενδιαφέροντα, ασυνήθιστες συμπεριφορές, τάσεις απομόνωσης)
2. Φυσιολογική νοημοσύνη
3. Κανονική γλωσσική ανάπτυξη
4. Αρκετές δεξιότητες προσαρμογής και επικοινωνίας.
5. Δημιουργούν δύσκολα φίλιες, τάσεις απομόνωσης.
6. Λόγος παράξενος και παρουσιάζει ιδιομορφίες.
7. Κινητική αδεξιότητα

Διαταραχή Rett

Δεν είναι γνωστή η
αιτιολογία

Ο εγκέφαλος
μικρότερος κατά 12-
34%

Δυσμενής πρόγνωση

Ανάγκη καθημερινής
υποστήριξης ακόμη
και στην
αυτοϋπηρέτηση

Διαταραχή Rett

1

Παρατηρείται σε κορίτσια (1 στις 10.000)

2

Επιβράδυνση ρυθμού ανάπτυξης κεφαλής μεταξύ 5 και 48 μηνών

3

Απώλεια μεταξύ 5 και 30 μηνών των σκόπιμων κινήσεων

4

Εμφάνιση στερεότυπων κινήσεων (παλαμάκια, χτυπήματα των χεριών)

5

Απώλεια δεξιοτήτων επικοινωνίας

6

Έκπτωση γλωσσικής ανάπτυξης και ψυχοκινητική επιβράδυνση

THANKS!

Θέλετε να κάνετε κάποια
ερώτηση?

